

תניא יומי

עלון שבועי ללימוד התניא היומי

אז מה למדנו השבוע?

השבוע לומדים סימנים ט'-י' באגרת הקודש (החלק הרביעי בתניא)

סימן ט' - להתעורר מהשינה

באגרת זו פונה אדמו"ר הזקן לחסידים ומבקש לעורר את הישנים בהבלי העולם הזה. יש לזכור שמטרת החיים היא התקשרות לאלוקות ולא עניינים הגשמיים, גם כשמתעסקים עם פרנסה וענייני העולם יש לקשרם באלוקות. על עם ישראל נאמר "מי כעמך ישראל גוי אחד בארץ", שממשיכים את השם אחד גם בארץ, ולא מפרידים אותם חס ושלום.

כאשר אדם לא חי רק לטובתו האישית, אלא מקשר חייו עם אלוקות, ועושה חסד עם הזולת, נותן צדקה ומחיה את הזולת, הוא דומה לקב"ה שגם עושה עמנו חסד ומחיה אותנו. הקב"ה גומל חסד עם כולם, ובאמת גם אנחנו צריכים לגמול חסדים עם כל יהודי, ומה שהאדם צריך לתת קודם לבני משפחתו, זה רק מפני שכך ציוותה התורה.

בדורות שלנו, הדורות שלפני ביאת המשיח עיקר העבודה היא עבודת הצדקה, ומה שנאמר "תלמוד תורה שקול כנגד גמילות חסדים" מתייחס בעיקר לזמן המשנה והגמרא. לכן כל מי שפותח ידו ולבבו ונותן לצדקה גם כשקשה ואין לו לתת, מהפך את החשך לאור ויזכה לגילוי אלוקות.

סימן י' - חסדי השם

גם באגרת זו מועדד את עבודת הצדקה, ומתחיל בשאלה מדוע הנביא אומר "חסדי השם כי לא תמנו וגו'", הפסוק הרי מדבר על חסדי השם, ולכן היה צריך לומר שהם "לא תמו" (שאינן להם סוף) ומדוע כתוב "לא תמנו"?

ומסביר אדמו"ר הזקן כי יש שתי דרגות בחסד השם. חסד שיורד לעולם באופן מדוד ומוגבל ויש חסד שלמעלה מהגבלות העולם. את החסד המוגבל ממשיך האדם על ידי קיום תורה ומצוות, ולכן המצוות נעשות דווקא בדברים חומריים (מוגבלים) כמו ציצית ותפילין וקרבתות, ואפילו המצוות הרוחניות (שכביכול אינן מוגבלות) כמו אהבת

השם ויראתו יש בהם הגבלה שהרי רגש האדם אינו אין סופי.

כמו כן חפצי המצוות הם בעלי שיעור ומידה, כמו הציצית והתפילין שיש בהם מידות מדויקות וכן הלולב, הסוכה והשופר שאם יחרגו מהמידה שנקבעה להם יהיו פסולים. חסד זה נקרא חסד עולם.

דרגה נעלית יותר היא 'רב חסד'. אם יהודי חס ושלום לא קיים מצוות ולא המשיך עליו את האור ('חסד') שנמשך על ידי המצוות, הוא צריך לעשות תשובה, להתחרט מעומק הלב ועל ידי זה להמשיך מהחסד העליון בחינת 'רב חסד'.

לכן נאמר על בעלי תשובה שהם עומדין במקום (במדרגה) שגם צדיקים גמורים אינם יכולים לעמוד בה, כיוון שהצדיק תמיד מקיים מצוות, לא מחסיר בהמשכת האור ולכן אינו צריך להתחרט ולהמשיך את דרגת החסד העליון.

אך כדי להמשיך את דרגת החסד העליון, ראשית יש לתת צדקה בלי גבול. כשיהודי משפיע בלי גבול ליהודי אחר, אז הקב"ה משפיע לו גם בלי גבול בחינת 'רב חסד', ומתקן אצלו את כל הפגמים שגרם בכך שלא קיים מצוות. לכן על צדקה נאמר שיכול לפזר בלי גבול כדי לתקן את עוונותיו, ומה שכתוב (בהלכה) לא לתת יותר מחומש (20% מהרווחים של האדם), הכוונה למי שלא חטא ואינו צריך לתקן או שכבר תיקן חטאיו בסיגופים ותעניות.

ולכן נאמר חסדי השם כי לא תמנו, המילה 'תמנו' מתייחסת אלינו. מכיוון שאנחנו 'לא תמנו' אנחנו לא תמימים ולא שלימים, כלומר יש בנו חטאים ועוונות, לכן אנחנו צריכים להתנהג בחסדי השם שאין להם גבול ומידה, כלומר לגמול חסד עם הזולת ללא גבול, ובכך לעורר עלינו רחמים וחסד ואז ימשך לנו אור מהחסד העליון שיתקן את העוונות.

אל תוך התניא

סימן ט'

מצדיקים שבדור שקודמי לבניו. - הנתינה לצדיק הדור באה על פי התורה לפני הנתינה לילדיו.

אהובי אחיי ורעיי

סימן ח'

עיקר התשובה הוא בלב

על ידי חרטה מעומק הלב, ממעמקי הנפש מעוררים את "עומק אור עליון", ועל ידי זה ממשיכים אור נעלה שלמעלה מהשתלשלות (למעלה מסדר הרגיל), שבכוחו לתקן את ולהשלים את האור שהחסיר בענייני קיום תורה ומצוות.

במקום אחר בו אדמו"ר הזקן דורש מהחסידיים אהבת רעים הוא פונה אליהם בלשון דומה "אהובי ידידי", והרבי הר"צ מסביר על כך שכאשר חסיד נוהג כבקשתו הוא הופך להיות אהוב וידיד של אדמו"ר הזקן. על דרך זה ניתן לומר כאן, שכאשר אנחנו נותנים צדקה כפי שאדמו"ר הזקן תובע, אנחנו הופכים להיות "אהובי ואחיי" של רבנו הזקן. (שיעורים בספר התניא)

הבלי הבלים

זה שכתוב עשה צדקה ומשפט נבחר לה' ממזבח

גם הקרבנות מכפרים על העוונות כמו הצדקה, אך צדקה חביבה אצל הקב"ה יותר מהקורבנות, כיוון שהקרבנות הם במידה וגבול, ואילו צדקה יכולה להיות גם למעלה מגבול ולהמשיך אור נעלה שלמעלה מהגבלות. אם כך מדוע נאמר גם משפט? הרבי מה"מ מסביר כי מכך שנאמר צדקה ומשפט משמע שאין מדובר במצוות הצדקה הרגילה (שממשיכה אור מוגבל כמו שאר המצוות), כאן מדובר בצדקה הבאה יחד עם משפט, היינו צדקה שלמעלה ממידה, שהיא משפט ותיקון עוונותיו.

העניינים הגשמיים מכונים 'הבל', שכן מצד עצמם אין להם מציאות. כאשר העניינים הגשמיים נעשים גם ללא מטרה נעלית ("לשם שמיים"), אזי הם נקראים 'הבל הבלים'.

ולפקוח עיני העיוורים

זהו שאמרו רז"ל אין ישראל נגאלין אלא בצדקה... כי אין בן דוד בא כו'

מאמר חז"ל המלא "אין בן דוד בא עד שתכלה פרוטה מן הכיס", כלומר שכאשר, רחמנא ליצלן, יהיה מצב כזה שאין פרוטה בכיס וימשיכו לתת צדקה (שאז זוהי צדקה באופן בלתי מוגבל), אז תהיה כפרה על כל העוונות ומיד נגאלין. אדמו"ר הזקן לא מצטט את כל המאמר אלא כותב "כי אין בן דוד בא כו'", הרבי מה"מ מסביר שאפשר לומר שזה מפני שרבנו הזקן לא רוצה לבטא מילים אלה (שתכלה פרוטה מן הכיס), ושמאמר זה יכול להתבצע על ידי שיהודים יחשבו עצמם ברוחניות כרשים ודלים.

הנשמה נמצאת בגוף ומאפשרת לגוף להנהיג אותה, בכך היא משולה לאדם שקושרים את עיניו ומוליכים אותו מבלי שידע לאן הוא הולך. גם אם מדובר באדם חכם ונבון, כאשר עיניו קשורות הוא נחשב לשוטה. כך גם הנשמה, אמנם היא חלק אלוקה ממעל ממש, אך כאשר היא בתוך הגוף החומרי המסתיר עליה, היא דומה לאותו אדם שעניו קשורות. תפקיד האדם הוא להסיר את הכיסוי ולפקוח את עיני הנשמה.

חוץ מצדיקים שבדור שהם קודמין לבניו

אגרת זו נכתבה בקשר עם הצדיקים רבי מנחם מענדל מויטבסק ורבי אברהם מקאליסק שנסעו ביחד עם התלמידים שלהם לארץ ישראל. ובקשר לכך, בלוח התיקון (הוספות ותיקונים על התניא המופיע בסוף הספר) ישנה הוספה על האמור בתניא "רק שאשתו ובניו של אדם קודמין לכל, על פי התורה הוספה- חוץ

התניא מעמיד את הלומד למעלה מהטבע

כשזרחה שמשו של ספר התניא בעולם, המליצו זקני החסידיים לאמר: כשם שהאותיות מ"ם וסמ"ך שבלוחות הברית בנס היו עומדים (מגילה ב,ב) כך גם האותיות שבספר הקדוש - תניא, מעמידות את הקורא אותם ב"נס", שיהיה בדרגה שלמעלה מהטבע. (שמעו וסיפורים עמוד 204)

יו"ל ע"י "אחדות ישראל בהפצת המעיינות" (ע"ר) לע"נ הרה"ח ר' משה בן יוסף חיים חיזקיהו ז"ל
להקדשות 054-9770959 | עריכה: נדב כהן, כל הזכויות שמורות

לקבלת העלון מדי שבוע שילחו את המילה "הרשמה" למייל:
tanyavideoart@gmail.com

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד